

Edward Dąbrowski

Nowy Dworek, pow. Świebodzin. Stanowisko 7

Informator Archeologiczny : badania 5, 205-206

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

gające na przesunięciu systemu obronnego. Stało się to zapewne w trakcie budowy zamku. Obszar gródka kasztelańskiego okazał się zapewne za mały od strony wschodniej, choć od północy uległ równocześnie zmniejszeniu. W północnej części nowobudowany rynek na początku w. XIV dotykał bram zamku. Tuż za linią starszego wału wzniesiono kościółek drewniany, który został posadowiony na zniwelowanym wale. Kościół stał tu przez XIV w. do połowy XVII w. Zgadza się to z przekazem pisanym Fosa sucha była zabudowywana przejściowo małymi domami z drewna, raz w XV i drugi raz w drugiej połowie XVII w.

Najstarszy materiał grodziskowy leżał na wtórnym złożu lub na dnie dawniejszej fosy. Wydaje się, że środkiem dawnej fosy płynął strumień, który w trakcie rozbudowy miasta i zamku uległ zanikowi. W dawnym korycie strumyka spotyka się materiał przemieszany starszy po pierwsze lata w. XIV.

Młodszy wał uległ rozwieszeniu w okresie okupacji, dlatego w trakcie badań natrafiono na jego resztki. W fosie znaleziono znaczną ilość kafli garnkowych, fragmenty naczyń różnych kształtów, szkła, wyrobów żelaznych, broni i pozostałości gospodarstwa hodowlanego. Materiał archeologiczny u stropu warstw kulturowych najczęściej pochodzi z drugiej połowy w. XVII. Młodsze zabytki bywały wdeptywane w teren, który służył jako plac.

Przebadano tę część placu, która zostanie uporsądkowana i gdzie urządzony zostanie podjazd do dworku szlacheckiego wchodzącego w skład parku etnograficznego. W dworku tym zostanie urządzona wystawa archeologiczna i historii Nowogrodu.

NOWY DWOREK, pow. Świebodsin
Stanowisko 7

Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej
Górze

Badania prowadził mgr Edward Dąbrowski. Finansowało Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze. Trzeci sezon badań /lata 1965-66/. Osada wczesnośredniowieczna ze schyłku V i VI wieku n.e.

W 1971 r. przebadano zaledwie 75 m² osady, łącznie zaś z latami poprzednimi 3 ary. Odkryte w sumie 12 obiektów, z czego w ostatnim sezonie 4. Składają się na nie półziemianki /2/, jama wędzarska, jamy o nieokreślonym przeznaczeniu i paleniska; te ostatnie być może związane z budynkami naziemnymi. Badania przeprowadzono w siedlętym zagłębieniu niewielkiego wzniesienia, otoczonego meandrem rzeki Paklicy i częściowo podmokłymi łąkami.

Wśród dotychczas znalezionych zabytków na uwagę zasługują dwie drobne ozdoby z blaski srebrnej /?/, pierścienek brązowy, fragment miseczkowatego przedmiotu z tegoż metalu, kilka noży żelaznych i kilka osekłek-podkładek. Wystąpiły też przędziki gliniane i dyskooidalne grzędziła do sieci, kości i łuski rybie, skorupy szcześni oraz kości ssaków i ptaków. Największą grupę zabytków stanowi ceramika; w dominującej przewadze jest ona lepiąca ręcznie. Wśród powyższej grupy zwracają uwagę naczynia zdecydowanie nawiązujące do form z młodszego okresu rzymskiego, np. niskie czarki z pionowymi, krótkimi, bądź też słabo wychylonymi brzegami lub z brzegami nieznacznie zagiętymi do środka; zdarzają się również nieduże naczynia dwustożkowate z małomem w połowie wysokości. Rzadko występują prymitywne naczynia workowate oraz zbliżone do tzw. typu "praskiego". Niemal wszystkim zespołom towarzyszą sporadyczne ułamki naczyń "siwych" i naczynia obtaczane, wykonane przeważnie z delikatnej masy garncarskiej, w kolorze kremowym lub jasnobrązowym. Z reguły zdobiono ornamentem strefowym, składającym się z wielokrotnych linii falistych i na przemian takich samych prostych. Spotyka się także ich naśladownictwa wśród form lepiących ręcznie. Niemal wszystkim zespołom towarzyszą fragmenty prażnic.

Osada wczesnośredniowieczna w Nowym Dworcu powstała na miejscu osadnictwa neolitycznego. Znalezione fragmenty naczyń glinianych wskazują, że miejsce to zamieszkiwała ludność kultury amfor kulistych i kultury ceramiki sznurowej.

NOWY KOŚCIÓŁ, pow. Złotoryja

Instytut Historii Architektury
Sztuki i Techniki Politechniki
Wrocławskiej

Badania prowadzili doc. dr Jerzy Rospędowski i mgr Czesław Lasota. Finansował WKZ we Wrocławiu i Instytut Historii Architektury Sztuki i Techniki PW. Pierwszy sezon badań. Jednonawowy kościół późnoromański, komentarz wczesnośredniowieczny /XII - pocz. XIII w./.

Celem badań było uchwycenie kolejnych faz rozwojowych obiektu, a w szczególności poprawne ustalenie formy pierwotnego późnoromańskiego założenia.

W wyniku prac architektoniczno-archeologicznych stwierdzono, iż pierwotny kościół był budowlą jednonawową, bez wieży na froncie, z wydzielonym od wschodu, zamkniętym poligonalnie presbiterium.